

Seymen Alayı

Oğuz Boylarının özellikle Ankara civarında yerleşmiş olmaları sayesinde bu kent; yüzyıllar boyunca kendini yabancı etkilerinden korumuş ve Türklüğün bütün yüksek gelenek ve göreneklerini aynı safiyetle benliğinde saklamıştır. Bütün Ankara civarı köyleri Oğuz boyları ile doludur. Hakikaten Ankara civarındaki köylerin isimleri Oğuzların 24 boyunun isimlerini taşımaktadır: Çubukta Kınık, Elmadağ eteğinde Bayındır, Ayaş'ta Kayı, Hüseyingazi eteğinde Peçenek, Yazı, Dodurga, Bala'da Avşar, Çubuk'ta Kargın, Çavundur, Eymür, Bekdüz (Beynam, Pursaklar, Karapürçek, Mogan) köyleri Ankara'yı çevrelemiştir. Seymen kelimesinin etimolojik kökenine ilişkin olarak günümüze değin çeşitli görüşler ileri sürülmüştür. TDK sözlüğünde Seğmen terimi Farsça bir ifade olan "Sekban" ile ilişkilendirilmekte ve bayram günlerinde, düğünlerde törene yerli giysilerle atlı ve silahlı olarak katılan yiğit olarak tanımlanmaktadır. Uluğ'a göre Seymen Sekban'dan gelmektedir. Diğer yandan Uluğ, Sekban'ın öz Türkçe Sokman (Sökmen) kelimesinden geldiğini belirtmektedir. Sökmen ise tarihin karanlıklarında savaş saflarını yaran yiğitlere verilen addır. Halk ağzında bu kelime Seymen'e çevrilmişti. Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri sözlüğünde ise Sekban, muhtelif zümrelere verilen bir sıfattır ve halk arasında Seymen olarak tanımlanır. Ankara'da ise Seymen, efe, yiğit ruhlu ve atlı manasında kullanılmaktadır.

Seymen kelimesini Sekban ile ilişkilendiren bir diğer tarihçi ise E. B. Şapolyo'dur. Şapolyo'ya göre II. Mahmut'un kurduğu Sekban teşkilatının adının Seymen kelimesinden alındığı iddia edilmektedir. İstanbul'da Şehzade Camii karşısında Çukur çeşme civarında eskiden bir Seymenler Mezarlığı olduğu bilinmektedir. 1453'te İstanbul'un Fethinde, Topkapı'dan Şehzadebaşına kadar surların içinde amansız ve kahramanca savaşlarda düşman saflarını yara yara, ordunun önünü aç aça, örneğine az rastlanan bir kahramanlık göstererek hepsi de şehit olan 18 Seymen bu mezarlıkta yatmaktadır. Seymen, Ankara köylerinde ve Anadolu'nun bazı yörelerinde tekil olarak "efe veya köy yiğidi"; çoğul olarak da "düğün alayı" anlamında kullanılıyor. Seymenlik kültürünün ana damarı Orta Asya olsa da; Türklerin Anadolu'ya yerleşmesiyle birlikte Selçuklu, beylikler "Ankara'da Ahiler" de Osmanlı dönemlerinde yeniden şekillenmiştir. Seymenlik Anadolu'daki zeybeklik, yarenlik, yol kardeşliği, müsahiplik, efelik gibi kültürel öğelerle de ilişkilendirilse ve hepsi ile ortak öğeleri paylaşıyor olsa da hepsinden daha kapsamlıdır. Seymenlerin tarihi 6. yüzyıla Oğuz Türklerine kadar uzanmaktadır. Orta Asya'da doğa koşulları ile baş etmeye çalışan Oğuz Kervanı; oradan oraya göç ederken, herhangi bir saldırıya karşı kervanı korumak, ön saflarda yer alan Seymen'in görevidir. O dönemlerde "Alperenler" olarak da tanımlanan Seymenlerin, genel özellikleri mertlik ve bilgeliktir. Türkler yerleşik yaşama geçtikçe; Seymenlerin, kervanı ve obaları koruma görevi, şehirlerde düzeni, köylerde ise köyü ve gelini korumak ve ona eşlik etme görevine dönüşür. Yalnız Ankara yöresinde varlığını sürdüren Seymenlik, Orta Asya - Oğuz geleneklerinden biridir ve 1343-1362 yıllarında Ankara'da ilginç bir tür Cumhuriyet kuran Ahilerle ilişkilidir. Yüzyıllardan beri "Anavatani" diyebileceğimiz Ankara'da ise Seymen denilince akla mert, cesur, fenalıktan kaçınan, iyiliksever, kahraman, gözüpek ve özverili insanlar gelir. Güzel ata binen, savaşlara gönüllü gidip ön saflarda çarpışan ve düzenli ordu içindeki kendi "Seymen Alaylarının" şanına toz kondurmayan insanlardı. Ankara çevresinde etkinliklerini Osmanlı'nın son dönemlerine kadar sürdüren Seymenler aralarında, kendini en fazla sevdiren saydıran, otoriter ama sevecen vatana ve millete en fazla yararlı olacaklarına inandıkları birini "Seymen Başı" seçerler ve onu kendilerine babalarından bile yakın bilirlerdi. Seymenlerin tarihten gelen bir başka özellikleri de, ülkeyi temelden sarsan zorlu felaket günleriyle yepyeni bir döneme adım atılırken ya da mevcut devlet çöküp yenisi kurulurken kendiliğinden bir galeyana hâlinde Seymen Alayı kurma gelenekleriydi. "Seymen Alayı" kurulması geleneğine "Seymen

Alayı Tertibi veya Seymen Alayı Düzülmesi” de denir. Tarihler Selçuklu Devletinin ve Osmanlının (Söğüt'te) kuruluşu sırasında Seymen Alayınıninkine benzer törenlerin düzenlendiğini ortaya koyuyor. Öyle ki, bu törenler sayesinde Oğuzların tarihte hiçbir zaman devletsiz kalmadığına inanılır. Seymen Alayı, kızılca günlerde kurulur; millî felaket günlerinde, bir beyliğin ya da devletin yıkılışında, yeni devleti kurmak, yeni lideri seçmek için... Bazen gerekmediği yüzyıllar boyunca bir tek Seymen Alayı kurulmadığı da olmuştur. II. Meşrutiyetin ilanı nedeni ile 1908'in Temmuz ayında kurulduğunu biliyoruz. Son büyük Seymen Alayı da 27 Aralık 1919 günü; Atatürk'ün Ankara'ya gelmesi ve görkemli karşılanışı sırasında kurulmuştur. Ankara Seymenleri, Osmanlının artık tarihe karıştığını ve Mustafa Kemal'in yeni bir devlet kuracağını kendiliklerinden ve belki de herkesten önce hissediyorlar ve bunu dünyaya âdeta ilan ediyorlardı. 27 Aralık 1919 Cumartesi güneşli bir kış sabahıdır Ankara'da... Bütün Ankaralıları çingirak, davul ve zurna sesleri ayaklandırır o günün sabahında. Elinde çingirağı olan Ankara'nın meşhur ihtiyar dilsizi Ahras İbrahim, kırk para karşılığında sattığı ajansında Mustafa Kemal Paşa'nın Ankara'ya geleceğini haber verir... Ankara'nın meşhur tellallarından Ali Dayı gür sesiyle *“Mustafa Kemal Paşa ve Yeşil Ordu geliyor! Herkes aşağı yüze insin!”* diye çarşıdan bağırır... Esasen Ankaralıları Mustafa Kemal ve Yeşil Ordunun geleceğini, iki gün önce Perşembe günü Sivas'tan hareket ettiği gün öğrenmiştir ve Paşasını beklemektedirler. Öğleye varmadan herkes sokağa dökülmüştü... Bir haftadan beri Ankara Vilayetinin her kazasından atlı ve yaya birçok insan Ankara'yı doldurmuştu... Bu tarihte benzerine az rastlanır bir galeyandı... Ankaralıların dedikleri gibi bugün Ankara'da **kızılca bir gün** olmuştu. 27 Aralık 1919 tarihi, hem Ankara'mızın hem de Türkiye'mizin tarihten süzülüp gelen kader çizgisi üzerinde son derece büyük bir öneme sahip bir gündür. Görünüşte, Mustafa Kemal'in Ankara'ya ilk defa gelmesi, Seymenler, Ankara eşrafı ve Ankara Halkı tarafından coşku ve sevgi ile karşılanması demek olan bugün, aslında Ankara'nın ve Türkiye Cumhuriyetinin geleceği ve yazılacak tarihi açısından çok önemli olayların da başlangıcını teşkil etmiştir. 27 Aralık 1919 gününün yaşanmış olması, bu andan itibaren Ankara'nın bir “Millî Merkez” bir “Millî Karargâh” görevini üstlenmesine neden olmuştur. Mustafa Kemal'in karşılandığı 27 Aralık'ta düzenlenen “Seymen Alayı” basit bir karşılama töreninden öte, ülkeyi içinde bulunduğu karanlıktan kurtaracak yeni bir liderin, dağılık olarak sürdürülen Millî Mücadele hareketini şahsında toplayacak Önderin, Ankara halkı ve Seymenler tarafından seçilmesidir. Bu sivil oluşum ve tarihte eşine az rastlanır bu halk desteği, Millî Mücadeleyi taşıyacak olan Ulu Önder'e ve Kuva-yı Milliye'ye olağanüstü bir güç vermiş ve Ankara bundan böyle yüzyıla damgasını vuracak olan ve dünyadaki bütün ezilmiş halklara bir model oluşturacak olan ulusal Kurtuluş Savaşımızın, bağımsızlığımızın, Cumhuriyetimizin, çağdaşlaşma sürecimizin merkezi durumuna gelmiştir. 3000 atlı ve 700 yaya Seymen büyük bir coşkuyla M. Kemal'in yolunu gözlemeye başlar. O tarihte 15-17.000 olan Ankara'nın nüfusu, kazalardan ve çevre illerden gelenlerle birlikte 80.000 kişiyi bulmuştur. 27 Aralık 1919 Cumartesi Ankara'nın en büyük günüdür. Ankaralıların “kızılca gün” olarak tanımladığı o büyük gün bir lidere, bir vatan kurtarıcısına olan sevginin, desteğin tüm dünyaya gösterildiği emsalsiz bir gündür. Ankaralıları bugün geleceğe miras olarak bırakmıştır. **Ankara Kulübü** 27 Aralık 1932 tarihinde Mustafa Kemal Atatürk'ün direktifleriyle onu, 27 Aralık 1919'da Ankara'ya gelişlerinde karşılayan Ankaralıları ve Seymenler tarafından kuruldu. 31 Ağustos 1947 tarihinde Dernek olarak tescil edilen Ankara Kulübü, 3 Ekim 1990 tarihinde Bakanlar Kurulu kararı ile kamuya yararlı dernek sayıldı. Ankara'nın tarihine kültürüne, gelenek, göreneklerine ve folkloruna sahip çıkan, ortak bir Ankara kültürü ve Ankaralılık bilinci geliştirilmesine çalışan, eski bir Oğuz töresi olan Seymenlik geleneğini yaşatan, Ankara'nın en köklü sivil temsilcisi olan Ankara Kulübü Derneği, geçmişin kültürünü gelecek kuşaklara aktarmanın, ara kuşaklar için önemli bir görev olduğu bilinci ile Seymen kültürü ve oyunlarını geleceğe uygun olarak sürdürmek ve yaymak konusunda yoğun çaba sarf etmektedir. Seymen Ankara efesidir, Ankara yiğididir. Seymenliğin ocağı olan Ankara Kulübü; tarihsel bir önemi ve değeri olan Seymenlik kültürünü yaşatarak

gelenele geleceği buluşturan bir köprü işlevi görmektedir. Zira tarihten koparak geleceğe varılmayacağı ve tarihsiz, köksüz bir geleceğin olamayacağı misyonunun bilincindedir. Seymenlerimiz Ankara'nın özel günleri olan 5 Ekim (Atatürk'n Ankara Hemşehriliğini Kabul), 13 Ekim (Ankara'nın Başkent oluşu) ve 27 Aralık (Atatürk'n Ankara'ya ilk gelişleri) ile tüm millî günlerimizde görkemli gösterileri ile kutlamaları ayrı bir anlam ve heyecan katmaktadır. Ayrıca, Ankara'mızın ve ilçelerimizin sosyal ve kültürel her etkinliğinde yer alan Ankara Kulübü, yurt içinde olduğu gibi yurt dışında da tanıtım amaçlı etkinliklere katılır. Tava günleri, kına geceleri düzenleyerek üyeler arasındaki dayanışmayı pekiştirir. Sempozyum ve panellerle Seymenlik geleneğini, Ankara'yı, Mustafa Kemal Atatürk' ve Türkiye'yi tanıtılmak ve sevdirmek için yoğunaba sarf eder. Ankara Kulübünün büyük bir titizlik ve özveriyle yetiştirdiği Seymenlerimiz, gerçek birer kültür taşıyıcılarıdır. Onlar Mustafa Kemal Paşa'yı Ankara'ya ilk gelişlerinde karşılayan ve Ankara'nın ve ülkenin kaderinde önemli rol oynamış, Ankara'yı ulusal Kurtuluş Savaşımızın merkezi yapmış, başkent oluşumunun yolunu açmış, saymakla tükenmeyecek saz, söz ve oyun ustası kahraman Seymenlerinırakları, evlatları, torunları ve bugüne yadigrlarıdır.

Bülent KALIPÇI

KAYNAKÇA

KARAVEL, Orhan, **Bir Ankara Ailesinin yks.**

şAPOLYO, E. B., **Atatürk ve Seymen Alayı**, Ankara Kulübü Yayınları.

22/07/2024 tarihinde <https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/bilgi/seymen-alayi/?pdf=3374> adresinden erişilmiştir